UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Teaching Guide				
Identifying Data				2015/16
Subject (*)	Estructura y cambio social de Galicia		Code	615G01412
Study programme	Grao en Socioloxia			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	Fourth	Optativa	4.5
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Socioloxía e Ciencia Política da Administración			
Coordinador	Vazquez Fernandez, Xose Gabriel	E-mail	gabriel.vazquez@udc.es	
Lecturers	Vazquez Fernandez, Xose Gabriel	E-mail	gabriel.vazquez@udc.es	
Web	www.sociologia.udc.gal			
General description	O cometido desta asignatura é o de chegar a coñecer a realidade social galega de maneira obxetiva e profunda. Para o que se pretende analizar os distintos compoñentes da estructura e o cambio social de Galicia, intentando entender a súa imbricación no conxunto das materias e contidos da Socioloxía e, tamén, a aplicación práctica desta parte teórica á realidade social, incluso ao día a día -na vida cotidiana ou na construcción social da realidade-. Co fin de formar os novos oscultadores do estado social dunha sociedade como a galega.			

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A2	Introducción a la psicología de los colectivos y grupos humanos.
A3	Introducción a la evolución de las sociedades contemporáneas y de sus movimientos sociales y políticos.
A8	Análisis de las transformaciones y evolución de las sociedades contemporáneas.
A15	Conocimientos y habilidades para plantear y desarrollar una investigación aplicada en las diferentes áreas de la sociedad.
A17	Conocimientos y habilidades en la búsqueda de información secundaria en las diferentes fuentes (instituciones oficiales, bibliotecas, internet, etc.).
B3	Capacidad de análisis y síntesis.
B5	Capacidad de gestión de la información.
B6	Comunicación oral y escrita en la lengua nativa.
B13	Razonamiento crítico.
C4	Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía abierta, culta, crítica, comprometida, democrática y solidaria, capaz de analizar la realidad, diagnosticar problemas, formular e implantar soluciones basadas en el conocimiento y orientadas al bien común.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences / results		
Coñecemento da historia, datos e demáis información sobre a sociedade galega	A2 A3		
Comprensión do devir e do presente da sociedade galega	A3 A8		
Aplicación dos coñecementos ao estudo e ao estado da sociedade galega		B3 B5	
Análise de aspectos e situacións da sociedade galega	A15 A17	B3 B5	

Síntese da información e do estudo sobre a realidade social galega		B3 B5 B6 B13	
Avaliación da situación actual, o presente, e sobre as perspectivas de futuro da sociedade galega.	A8	B3 B13	C4

Contents	
Topic	**Sub-topic**
BLOQUE 1: IDENTIDADE DA SOCIEDADE GALEGA	1.1. Identificación 1.2. Contorna 1.3. Historia
BLOQUE 2: ALGÚNS DATOS SOBRE A SOCIEDADE GALEGA	2.1: Poboación 2.2: Economía 2.3: Outras referencias
BLOQUE 3: IMAXE DA SOCIEDADE GALEGA	3.1: Imaxe mediática 3.2: Estereotipos 3.3: Imaxe dos galegos por xénero, idade e hábitat
BLOQUE 4: INFORMACIÓN EMPÍRICA SOBRE A SOCIEDADE GALEGA	4.1. Enquisa Mundial de Valores, Edición Galicia 4.2. Tipoloxías de galegos 4.3. Estilos de vida urbana 4.4. Índice de Desenvolvemento Humano
BLOQUE 5: FACTORES E AXENTES DO CAMBIO SOCIAL EN GALICIA	5.1: Factor demográfico 5.2: Factor tecnolóxico 5.3: Factor económico 5.4: Factor cultural 5.5: Factor ideolóxico 5.6: As élites 5.7: Os movementos sociais 7.8: Os grupos de presión

Planning				
Methodologies / tests	**Competencies / Results**	**Teaching hours (in-person & virtual)**	**Student?s personal work hours**	**Total hours**
Guest lecture / keynote speech	A2 A3 A8	15	0	15
Directed discussion	B3 B6 B13 C4	5	10	15
Workbook	A17 B3 B5 B6	1	13	14
Supervised projects	A17 B3 B5 B6 B13	10	0	10
Research (Research project)	A2 A3 A8 A15 A17 B3 B5 B6 B13	5	50	55
Personalized attention		3.5	0	3.5
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	**Description**
Guest lecture / keynote speech	Explicación por parte do profesor dos contidos teórico/prácticos xerais, más suliñables e necasarios para comprender a asignatura e para levar a cabo o traballo de investigación.

Directed discussion	Nesta parte da asignatura tamén se procura fomentar o traballo e espírito de equipo, noutras palabras, desenvolver a chamada intelixencia social; de xeito que o alumnado poda ver por sí mesmo as ventaxes de xuncir esforzos, fronte á empresa individual. Para acadar isto, así como para o conxunto da asignatura, se presenta o contido referido á parte práctica, no que tamén resulta fundamentel a discusión dirixida, tanto nas clases como nas titorías. Polo tanto, a asistencia e participación estímanse fundamentais no plantexamento da asignatura. Un dos obxectivos principais de calquera plantexamento didáctico debería conseguir a máxima implicación posible por parte do alumnado. E uns bos indicadores da mesma son, sen dúbida, a asistencia e a participación dos alumnos no desenvolvemento das clases, no ensino e na aprendizaxe. Por un lado, unha asistencia non coercitiva, senón acadada a traveso de despertar o interese e, polo tanto, o seguimento voluntario da asignatura. Asimesmo, a participación tamén supón un valor a fomentar e acadar no desenvolvemento destas clases, que os alumnos participen, ben facendo preguntas, debatindo, pedindo máis información, nas titorías, etc. En definitiva, estamos a falar da importancia que ten o traballo participativo do alumnado nas clases.
Workbook	Os textos fundamentais relacionados coa asignatura, así como aqueles outros que polo seu interese e/ou súa actualidade sexan recomendables para dotar ao alumnado dun marco teórico máis fornecido e completo, así como para darlles unha maior profundidade e especialización no ámbito da materia serán tamén tidos en conta entre o material a empregar nas clases. Sobre todo, con estas lecturas se busca que o alumnado coñeza, se informe, reflexione e dé o seu punto de vista sobre ditos contidos. Para estas lecturas, o alumnado tamén poderá apoiarse na bibliografía referenciada, así como noutras fontes de información que poidan ser útiles.
Supervised projects	Cara ao traballo de investigación, o curso terá un calendario de entregas das sucesivas fases do mesmo: proxecto, marco teórico, parte empírica e análises. Estas partes teñen adicada a parte práctica da asignatura, desenvolvéndose mediante as correspondentes titorías. Estas partes ou traballos terán un calendario de entregas, que serán en formato arquivo, perante correo electrónico.
Research (Research project)	Básicamente a asignatura xira en torno a elaboración dun traballo teórico-práctico sobre a sociedade galega, no que se pretende recoller os coñecementos adquiridos, así como as habilidades do estudante e as súas aportacións. Constituindo en conxunto a proba ou demostración do saber facer polo que vai a ser avaliado principalmente. No plantexamento desta asignatura esta parte conta cun interese e obxectivo especial, que o alumnado acade -na medida do posible- unhas habilidades para o correcto desenvolvemento dun oficio ou dunha parte do mesmo. É dicir, o que se pretende no plantexamento práctico explicitado é ensinar aos alumnos a traballar como sociólogos nun ámbito concreto como é o da materia a impartir, entendido no sentido de análise, diagnóstico e/ou tratamento das situacións, problemas e demáis feitos que afectan ás diversas formas da organización e o sistema social, neste caso da sociedade galega. Este traballo entregarase ao final do cuatrimestre en formato arquivo adxunto a través de correo electrónico.

Personalized attention	
Methodologies	**Description**
Guest lecture / keynote speech Workbook Directed discussion Research (Research project) Supervised projects	As clases preséntanse eminentemente prácticas, para que o alumnado desenvolva co seu traballo o contido e coñecemento da mesma, sobre todo a traveso do traballo individual ou en equipo, coa participación nas clases sobre os temas a tratar, así como nos propios traballos a realizar (o titelado, as lecturas, os debates, etc.). Todo elo baixo a supervisión o coa colaboración do profesor, que procura ser un membro máis do equipo de traballo. Polo que tanto os contidos de carácter teórico ?explicitados no temario- como as actividades a realizar na parte práctica non poderán conseguir os seus propósitos sen a estreita colaboración entre o alumnado e o profesor. Así pois, nesta asignatura dedícase as horas de prácticas precisamente a atención e titorización dos traballos e demáis asuntos do alumnado relacionados coa materia.

Assessment			
Methodologies	**Competencies / Results**	**Description**	**Qualification**
Guest lecture / keynote speech	A2 A3 A8	Do explicitado na parte teórica da asignatura, haberá que integralo no traballo co que se avalía principalmente a asignatura	15

Workbook	A17 B3 B5 B6	O seguimento, ampliación e capacidade de profundización nos temas explicitados nas sesións maxistrais veranse reflectidas polos textos e lecturas que leve a cabo o alumnado e que podan ser repercutidas e avaliadas no traballo teórico-práctico	15
Directed discussion	B3 B6 B13 C4	As clases, tanto na súa parte TEÓRICA como na parte PRÁCTICA, están deseñadas para facilitar a participación do alumnado e para plantexar cuestións e debates nos que o alumnado opine, se implique e mostre interese polos contidos da asignatura. Ese interese e a participación serán tidas en conta na avaliación.	10
Research (Research project)	A2 A3 A8 A15 A17 B3 B5 B6 B13	Esta é a parte máis importante e significativa da asignatura, na que se pretende mixturar e aplicar os coñecementos teóricos coa súa aplicación práctica ao estudo da realidade social, neste caso da sociedade galega. Neste apartado, polo tanto, o alumnado terá que demostrar as súas destrezas tanto en materia de coñecementos adquiridos como da súa valía investigando. No traballo de investigación se pretende reflexar o resultado da asignatura, nas súas diferentes fases, metodoloxías, contidos e avaliacións (desde as clases maxistrais, ata o estudo de casos ou lecturas), o na que o alumnado deberá recoller os coñecementos aprendidos, a información secundaria recabada, así como a procura doutra que sirva para o propósito da investigación a realizar.	40
Supervised projects	A17 B3 B5 B6 B13	De cara ao proxecto da investigación final, establécense unha serie de fases ou etapas de traballos titelados, que deberán informarse ao profesor e entregarse dacordo ao calendario establecido a este efecto. Estas fases e/ou partes son: proxecto, marco teórico, parte empírica, análise e conclusións. As entregas periódicas das diferentes fases e partes do traballo de investigación terán carácter obrigatorio e serán tidas en conta á hora de avaliar o seguimento e cumprimento de ditos prazos de entrega.	20

Assessment comments

Esta asignatura está plantexada para ser cursada presencial e participativamente, xa que a súa avalidación na convocatoria ordinaria pretende ser o máis integral posible (coñecementos teóricos adquiridos, traballo práctico ou habilitade técnica, interese, actitude, etc.). De aí que a asistencia e a participación sexan tidas en conta á hora da avaliación.

A avaliación baséase sobre todo na elaboración dun traballo teórico-práctico sobre a sociedade galega ou algún aspecto da mesma. Sendo a participación, o interese mostrado e a asistencia ou outros pilares da asignatura.

En principio, o traballo vai a ser igual para todos os alumnos: conseguir a mellor descripción da sociedade galega. Admitíndose outras propostas, ben polo seu interese, innovación, circunstancias, etc. Tamén poderá ser individual ou colectivo, ponderándose a avaliación en base ao número de autores.

Entenderase por avaliación suficiente para superar a asignatura na súa primeira convocatoria ordinaria obter un 50% entre as metodoloxías descritas.

Esta avaliación é específica para a primeira convocatoria ordinaria da asignatura, é dicir, aquela constituida por unha avaliación continua.

Para o resto de convocatorias haberá unha proba escrita ou examen, no que ademáis dos contidos teóricos se inclúe un soposto de carácter práctico.

O traballo participativo e a asistencia so serán válidas para a primeira convocatoria e a súa correspondente avaliación continua.

Para o resto de convocatorias que non sexan á primeira ordinaria, non se gardan puntuacións nin traballos ou probas anteriores.

Sources of information	
Basic	- VÁZQUEZ FERNÁNDEZ, Xosé Gabriel (2009). Análise da sociedade galega. León: Orbigraf - LAMAS, Santiago (2004). Galicia borrosa. Sada (A Coruña): Edicións do Castro - FREIXANES, Víctor (Coord.) (2002). Galicia. Unha luz no Atlántico. Vigo: Edicións Xerais - OTERO PEDRAYO, Ramón (1982). Ensaio Histórico sobre a Cultura Galega. Vigo: Editorial Galaxia - PRECEDO LEDO, Andrés (1988). Geografía humana de Galicia. Vilassar de Mar (Barcelona): Oikos-Tau - VILLARES, Ramón (1985). Historia de Galicia. Madrid: Alianza - VEIRA VEIRA, José Luis (dir.) (2007). Las actitudes y los valores sociales en Galicia. Madrid: CIS - MURADO, Miguel-Anxo (2008). Otra idea de Galicia. Barcelona: Random House Mondadori - VILLARES, Ramón (2000). Historia, con algo de prospectiva. Vigo: Ir Indo Edicións - VÁZQUEZ FERNÁNDEZ, Xosé Gabriel (2011). Perfil y Tipologías Sociales de Galicia. Madrid: Editorial Académica Española

Complementary	- CONSELLO ECONÓMICO E SOCIAL DE GALICIA (Anual). Memoria sobre a situación económica e social de Galicia. Xunta de Galicia - I.G.E. (Instituto Galego de Estatística) (Anual). Galicia en cifras. Xunta de Galicia - FERNÁNDEZ DE ROTA, José Antonio (1987). Gallegos ante un espejo: Imaginación Antropológica en la Historia. . A Coruña: Ediciós do Castro - KERBO, H. R. (1998). Estratificación social y desigualdad. El conflicto de clases en perspectivas histórica y comparada. Madrid: McGraw-Hill - LISÓN TOLOSANA, Carmelo (1974). Perfiles simbólico-morales de la cultura gallega. Madrid: Akal - SANGRADOR, José Luis (1994). Identidades, actitudes y estereotipos en la España de las autonomías. Madrid: CIS - SERRANO CAMBÓN, Francisco Luis (2006). Cronología inédita de Galicia. En: http://perso.wanadoo.es/cambon/ - VÁZQUEZ FERNÁNDEZ, Xosé Gabriel (2003). Galicia: Nunca Máis (cada 500 años). Barcelona: AEDEMO - VV. AA. (C. LAMELA, O. TABOADELA, X. G. VÁZQUEZ) (2003). El País de Nunca Máis y Máis que Nunca. A Coruña: Fundación Santiago Rey Fernández-Latorre - VV.AA. (SABUCEDO;KLANDERMANS;RODRÍGUEZ;FERNÁNDEZ) (2000). Identidad social, valoración política y movilización colectiva en un contexto supranacional. Madrid: Fundación Infancia y Aprendizaje Para coñecer máis: - ALONSO MONTERO, Xesús: Encuesta mundial sobre la lengua y la cultura gallegas. Alvarellos Editora. Santiago de Compostela. 2008 - ÁLVAREZ SOUSA, Antón (Coordinador): Realidade social galega. Ir Indo Edicións. Vigo. 2000. - ATLAS SOCIOECONÓMICO DE GALICIA CAIXANOVA. Edita Instituto Sondaxe. A Coruña. Anos 2005, 2006, 2007, 2008 e 2009. - BARREIRO RIVAS, Xosé Luis: A Galicia do 2020, en ?Galicia 2020?. Ir Indo Edicións. Vigo. 2000. - C.I.S. (Centro de Investigaciones Sociológicas): Identidades, actitudes y estereotipos en la España de las Autonomías. Estudo nº 2.123. Madrid. 1994. - CONSELLO GALEGO DE RELACIÓNS LABORAIS: Memoria do Consello Galego de Relacións Laborais, Consello Galego de Relacións Laborais. - FERNÁNDEZ DE ROTA, José Antonio:Antropología de un viejo paisaje gallego. C.I.S. Siglo XXI Editores. Madrid. 1984. - GABINET D'ESTUDIS SOCIALS: Informe sobre a pobreza en Galicia, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1995. - GARCÍA DOCAMPO, M. (2000): El concepto y la medida de las desigualdades sociales. A Coruña: Servicio de Publicación da Universidade da Coruña. - GONDAR PORTASANY, Marcial: Entre o si e o non: retrato antropolóxico de nós, en ?Galicia. Unha Luz no Atlántico?, Edicións Xeráis. Vigo. 2002. - HERNÁNDEZ DE FRUTOS, T. (1997): Para comprender las estructuras sociales; Pamplona: Verbo Divino. - LAMAS ALONSO, L., (Asesor): A poboación de Galicia. Proxeccións, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1987. - MARTÍNEZ, R. (1999): Estructura social y estratificación. Reflexiones sobre las desigualdades sociales; Madrid: Miño y Dávila editores. - MUÑIZ DE LAS CUEVAS, R.: O pobo oculto. Pobreza e acción social en Galicia, Vigo, Edicións A Nosa Terra, 1996. - PENSADO, José Luis: Galicia en su lengua y sus gentes. Biblioteca Gallega. A Coruña. 1991. - PINTOS DE CEA, Juan Luis: Análisis y descripción de los hábitos culturales de los gallegos. Xunta de Galicia. - SACO ÁLVAREZ, A. (2006): Sociología aplicada al cambio social. Santiago. Tórculo. -TARRÍO FERNÁNDEZ, José Antonio: Cultura, educación e tradicións populares en Galicia. Edicións do Castro. Sada (A Coruña). 1989. - TEZANOS, J. F. (1988): ?La estratificación social: Desigualdad y jerarquización? en S. del Campo, Tratado de Sociología, Madrid, Taurus (1992), pp. 287-318. - TEZANOS, J. F. (1988): ?Principales teorías sobre estratificación social?, en S. del Campo, Tratado de Sociología, Madrid: Taurus, pp. 319-365. - VÁZQUEZ FERNÁNDEZ, Xosé Gabriel: El suicidio en Galicia. En Libro de Ponencias do 1º Congreso Astur-Galaico de Socioloxía. Santiago de Compostela. 1993. - VÁZQUEZ FERNÁNDEZ, Xosé Gabriel: La historia de la demoscopia en Galicia. En ?Realidade social de Galicia?. Ir Indo Edicións. Vigo. 2000. - VILAS NOGUEIRA, Xosé: Competitivos, xerárquicos e igualitaristas en Galicia: prosopografía. Revista de Estudos Políticos. nº 103. Madrid. 1999 - VILLARES, Ramón: Sobre a identidade histórica de Galicia, en; "Galicia. Unha Luz no Atlántico?. Edicións Xeráis. Vigo. 2002 - V.V. AA. (VICENTI, ROVIRA, TENORIO): Aldeas, Aldeanos y Labriegos en la Galicia Tradicional. Instituto de Estudos Agrarios, Pesqueros y Alimentarios. Madrid. 1984.

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before

Hª política y social contemporánea/615G01109 Estructura y cambio social/615G01208 / Sociología de la cultura y proyectos socioculturales/615G01418
Subjects that are recommended to be taken simultaneously
Antropología social y cultural/615G01102 Fundamentos del análisis demográfico/615G01301 Fuentes de datos secundarios para el estudio de la sociedad/615G01408
Subjects that continue the syllabus
Economía política/615G01104 Psicología social/615G01108 Proyecciones de población/615G01411
Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.